Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Handel, vækst og verdensanliggender som et centralt element i EU's 2020-strategi

KOM(2010) 612 endelig

(2012/C 43/17)

Ordfører: **Evelyne PICHENOT**

Kommissionen besluttede den 9. november 2010 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

Handel, vækst og verdensanliggender — Handelspolitikken som et centralt element i EU's 2020-strategi

KOM(2010) 612 endelig.

Det forberedende arbejde henvistes til EØSU's Faglige Sektion for Eksterne Forbindelser, som vedtog sin udtalelse den 22. november 2011.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 476. plenarforsamling den 7.-8. december 2011, mødet den 7. december 2011, følgende udtalelse med 185 stemmer for, 1 imod og 5 hverken for eller imod.

1. **Konklusioner og henstillinger**

1.1 Kommissionen offentliggjorde ved udgangen af 2010 en ny meddelelse på et tidspunkt, hvor international handel gennemgik meget store ændringer, som adskiller den igangværende globalisering fra den tidligere fase. Udfordringen for EU's handelspolitik, som er en del af EU 2020-strategien [1], er at sikre, at handlen bidrager til vedvarende vækst samtidig med, at man sikrer en fortsættelse af en social markedsøkonomi, og at overgangen til en kulstoffattig økonomi prioriteres.

1.2 Udvalget bemærker med interesse, at denne »reviderede handelspolitik«, der blev fremlagt i meddelelsen »Handel, vækst og verdensanliggender« [2], udgør en etape i og bringer klarhed over de efterfølgende handelsmæssige prioriteter i forbindelse med EU's 2020-strategi:

— handelsmæssig liberalisering, der tager højde for den geografiske forskydning af handlen til Asien,

— den altafgørende kobling til forsyningssikkerheden, hvad angår råstoffer og energi,

— den store betydning af hindringer for handel og investering (ikke-toldmæssige eller regulerende) også med hensyn til adgangen til offentlige kontrakter,

— kravet om gensidighed i multilaterale og bilaterale forhandlinger med EU's strategiske økonomiske partnere, også for så vidt angår aspekterne vedrørende den intellektuelle ejendomsret,

— anvendelse af handelsmæssige beskyttelsesmekanismer.

1.3 Udvalget mener, at man på en række områder bør præcisere den eksisterende lovgivning, navnlig for så vidt angår tilskud og statsstøtte, og gøre dets værdier og standarder gældende om nødvendigt ved at gøre brug af mekanismerne i WTO's Instans til Bilæggelse af Tvister (DSB) for at bidrage til en retspraksis, der er i bedre overensstemmelse med udvalgets vision om fair konkurrence over for de nye vækstlande.

1.4 De mange og vanskelige bilaterale forhandlinger må ikke få EU til at slække på sine sociale og miljømæssige krav. Disse to politikområder skal tages lige så alvorligt som det økonomiske område i forhandlingerne. Derfor udviser udvalget særlig årvågenhed over for indholdet af og opfølgningen på kapitlet om bæredygtig udvikling. Udvalget understreger, at forberedelsen af dette kapitel hænger nøje sammen med kvaliteten af konsekvensanalyserne og relevansen af ledsageforanstaltningerne.

1.5 EØSU anbefaler, at FN udarbejder et verdensomspændende charter, der fastsætter et minimum af rettigheder i tilknytning til ILO's grundlæggende socialsikring, der kunne knyttes sammen med revisionen af millenniumudviklingsmålene, som er planlagt til 2015. Dette charter ville således udgøre en logisk reference til forpligtelserne inden for handel og udvikling. ILO bør først og fremmest anerkendes som observatør i WTO og gradvist inddrages i dennes ordning for handelspolitiske evalueringer (Trade Policy Review Mechanism, TPRM).

[1] Jf. 3.3 Fuld udnyttelse af vores eksterne politikinstrumenter i Europa 2020, En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, KOM(2010) 2020 af 3.3.2010.

[2] Handel, vækst og verdensanliggender, KOM(2010) 612.

1.6 EØSU anmoder om, at der vies udviklingssamarbejde, global solidaritet og debatten om millenniumudviklingsmålene større opmærksomhed. Udvalget foreslår, at 2015 gøres til europæisk år for »udvikling og samarbejde« (foreløbig titel). Eftersom EU og medlemsstaterne har besluttet sig for at nå disse mål inden 2015, foreslår udvalget at udnytte det europæiske år til at tilskynde borgerne i civilsamfundet samt staterne og EU til at udvikle en fælles ansvarsfølelse over for gennemførelsen af de allerede fastsatte mål og sådanne, der fastsættes i tiden efter 2015.

1.7 International handel udgør både problemet og løsningen i forbindelse med fødevaresikkerheden på globalt niveau. De internationale samhandelsregler skal fremme fødevaresikkerheden, navnlig i de mindst udviklede lande, og sikre, at disse får toldfri adgang til markederne i industrilandene, men også i vækstlandene i henhold til princippet om særlig og differentieret behandling.

1.8 For at udvikle en grøn økonomi i den globale konkurrencesituation og bevare sin førerrolle på området, bør EU i egen interesse og for klimaets skyld holde fast ved sine ambitiøse mål om nedbringelse af drivhusgasemissioner. Udvalget foreslår, at der udvikles konsekvensanalyser (konkurrence, beskæftigelse, miljø), og at der afholdes offentlige debatter som forberedelse på overgangen mellem 2020 og 2050, og for at gøre prognoserne for de økonomiske aktører og borgerne sikrere.

1.9 På længere sigt bør EU bidrage til en reform af WTO, som trækker i retning af en multilateral styring af globaliseringen i retning af Verdenshandelsorganisationens (WTO) oprindelige projekt, som defineret i Havanna-charteret fra 1948. Dette indebærer en tydelig kobling mellem beskæftigelse og investeringer.

1.10 Udvalget understreger den voksende betydning af civilsamfundets inddragelse i gennemførelsen af og opfølgningen på EU's handelsaftaler, navnlig for kapitlerne om bæredygtig udvikling, og i forbindelse med den frihandelsaftale, der for nylig blev indgået med Sydkorea. EØSU er rede til at bidrage aktivt til anvendelsen af bestemmelserne såvel i denne aftale som i de kommende handelsaftaler. Udvalget foreslår at bidrage til opfølgningsmekanismerne for den årlige beretning gennem en omfattende indsamling af bemærkninger fra det europæiske civilsamfund og alle berørte parter. Det foreslår ligeledes at fungere som drivkraft i forbindelse med de fælles opgaver sammen med civilsamfundet i partnerlandene for at fremme en større bevidsthed omkring de konkrete følger af disse aftaler. Efter EØSU's mening vil en hurtig iværksættelse af opfølgningsmekanismerne for de første aftaler give stor troværdighed i udviklingen af en ny handelspolitik. Det vil kunne bidrage til et tillidsfuldt klima mellem partnerlandene og vil således lette civilsamfundets deltagelse i de igangværende handelsforhandlinger.

2. **At forudse de store omvæltninger, som følger i kølvandet på globaliseringen**

2.1 En retfærdig og fri verdenshandel er et globalt, fælles gode, der bør bevares og styrkes. For hvert enkelt land eller sammenslutning af lande drejer det sig om at bidrage til en holdbar regulering af dette gode med udgangspunkt i gensidige fordele, der står i et rimeligt forhold til de enkelte landes indrømmelser. Dette er grundlaget for EU's engagement i spørgsmålet om liberalisering af handlen inden for en multilateral ramme, som WTO i dag står for. Det er i den ånd, EØSU har støttet EU's handelspolitik siden 2006 ([3]).

2.2 Ved udgangen af 2010 offentliggjorde Kommissionen en ny meddelelse på et tidspunkt, hvor verdenshandlen gennemgik så gennemgribende ændringer, at den nuværende globaliseringsfase ser helt anderledes ud end den forrige. Udfordringen for EU's handelspolitik, som er en del af EU 2020-strategien, er at sikre, at handlen bidrager til vedvarende vækst samtidig med, at man sikrer en fortsættelse af en social markedsøkonomi, og at overgangen til en kulstoffattig økonomi prioriteres.

2.3 Med henblik på en analyse af de igangværende forandringer som følge af globaliseringen fremhæver udvalget fem overordnede tendenser i det seneste årti, som bør være retningsgivende for drøftelserne i civilsamfundsforummet i såvel WTO som i civilsamfundsforummet i GD Handel, og som sigter på at give EU's handelspolitik et mere strategisk og mere langsigtet præg:

— **En udvidelse af konkurrencen** De nye teknologier – lige fra informations- og transportområdet til de kommende grønne teknologier – forandrer vilkårene for værdiproduktion og fordeling af merværdien og skærper konkurrencen mellem landene. De nye teknikker øger mobiliteten for varer, tjenesteydelser og produktionsfaktorer, især af kapital ([4]), og medfører derved, at flere økonomiske sektorer og samfundsområder åbner op for international konkurrence.

— Viden og innovation er fortsat drivkraften for vækst, men vender op og ned på den opfattelse af verdenshandlen, som vi kender fra de klassiske teorier. Landene bytter ikke længere vin mod hør som i økonomen David Ricardos tid. Igennem mere eller mindre et årti er landene blevet specialiserede på områder, hvor deres arbejdskraft har komparative fordele i forhold til deres konkurrenter. Nogle gange er prisen social og skattemæssig dumping. »**Handel med opgaver**« blev gradvis lagt oveni handel med industrivarer, der fortsat er dominerende. **Tjenesteydelsernes andel** af handelen (20 %) bliver stadig større og afspejler i højere grad den betydning, som denne sektor har for den nationale velstand (den udgør 70 % af EU's BNP).

([3]) EØSU's udtalelse: EUT C 211 af 19.8.2008, s. 82; EUT C 318 af 29.10.2011, s. 150; EUT C 255 af 22.9.2010, s. 1.
([4]) EUT C 318 af 29.10.2011, s. 150.

— Konkurrence mellem flere erhverv og økonomiske aktører er med til at stimulere innovationen, øge de økonomiske muligheder og dermed den globale effektivitet. Men den er medvirkende til at øge **ulighederne** inden for landenes grænser. Der er forskel på muligheder og lønninger, alt efter om der er tale om mobile eller immobile arbejdstagere, faglærte eller ufaglærte, dem der har kapital og dem, der kun har deres egen arbejdskraft at tilbyde, ansatte inden for vare- og tjenestehandel og dem, der arbejder i andre sektorer.

— Verdenshandlen fungerer på en måde som et forstørrelsesglas. Når aktiviteter og ressourcer flyttes rundt alt efter omkostninger og priser, forstørres et lands kvaliteter samtidig med, at dets svagheder fremhæves. Handelspolitik kan således ikke udformes uafhængigt af de andre EU-politikker – som eksempelvis arbejdsmarkedspolitiske tilpasninger, indsatsen for at reducere udledningen af drivhusgasser, politikken for social og territorial samhørighed, politikken for det indre marked samt politikken for udvikling og samarbejde.

— I en verden, hvor knaphed på ressourcer igen er ved at være en realitet, er **forsyningssikkerhed** ([5]) blevet et lige så vigtigt spørgsmål som det mere traditionelle spørgsmål om stabilitet i adgangen til eksterne markeder. Det fortsatte pres på ressourcer som energi og fødevarer og øget konkurrence om adgang til naturressourcer er blevet afgørende faktorer inden for handels- og sikkerhedspolitikkerne.

3. **Nøgleelementer i et nyt, åbent handelssystem og en retfærdig overgang**

3.1 *At medvirke til en kommende reform af WTO*

3.1.1 De store forandringer, der er forbundet med globaliseringen, og deres konsekvenser for EU vedrører ikke blot handelspolitikken, men er en udfordring, som berører hele EU. Derfor bør EU tage initiativ til fremtidsstudier og indlede en offentlig debat om betingelserne for en retfærdig overgang. EØSU anerkender i den forbindelse bidraget fra Rådets refleksionsgruppe om fremtiden for EU frem til 2030 ([6]), hvor det »strategiske koncept« og de langsigtede prioriteter for EU's eksterne aktiviteter defineres og revideres.

3.1.2 Europa bør udforme sin handelspolitik som en løftestang i den fremtidige reform af WTO. EØSU støtter Kommissionens forslag om at nedsætte »en gruppe af fremtrædende personer fra både industrilandene og udviklingslandene for at udarbejde uafhængige henstillinger, der skal forme vores europæiske syn på den fremtidige dagsorden for og funktion af WTO efter Doha«. Udvalget ønsker at deltage i arbejdet og vil udarbejde en sonderende udtalelse om emnet.

3.1.3 EØSU mener, at EU bør sætte sig selv det langsigtede mål at medvirke til at danne et andet billede af WTO og gøre sig fornyede overvejelser om den multilaterale ordning i overensstemmelse med tankerne bag det oprindelige projekt. I henhold til Havanna-charteret fra 1948 skulle Den Internationale Handelsorganisation (ITO) være en multilateral organisation, der skulle tage sig af alle aspekter inden for verdenshandlen – uden undtagelse – og således også beskæftige sig med spørgsmål som beskæftigelse og investeringer.

3.1.4 Det dødvande, Doha-runden befinder sig i, og de forsinkelser, der er opstået i forhandlingerne om økonomiske partnerskabsaftaler, forpligter Europa til at gøre sig fornyede overvejelser om forbindelsen mellem udvikling og handel. EØSU gør opmærksom på status over initiativet »Alt undtagen våben« og økonomiske partnerskabsaftaler som et nyt udgangspunkt for vores strategi på handels- og udviklingsområdet. Handelspolitikken er et samlet område, og udvalget glæder sig over de supplerende opgaver, som er udført i forbindelse med den aktuelle meddelelse om reformen af den generelle præferenceordning og den kommende meddelelse om handel og udvikling.

3.2 *At prioritere fødevaresikkerheden*

3.2.1 Udvalget har i forskellige udtalelser ([7]) fremsat forslag til, hvordan man kan udvikle et mere strategisk syn på handelspolitikken. Ved en konference om fødevaresikkerhed, der fandt sted i maj 2011, fremlagde EØSU desuden sine henstillinger til arbejdet i G20. Udvalget mener, at verdenshandlen er en af de mest afgørende faktorer for at sikre fødevaresikkerheden og håndhævelse af retten til fødevarer. Konklusionerne fra konferencen ([8]) beskriver konsekvenserne af handlen for fødevaresikkerheden og udviklingen:

3.2.2 Sikre, at reglerne for international handel fremmer fødevaresikkerheden.

3.2.3 Sikre, at der i de reformer, der vedrører handel og handelsforhandlinger, tages behørigt hensyn til behovet for at medvirke til nedbringelsen af ernærings- og fødevareusikkerheden blandt de mest udsatte befolkningsgrupper i udviklingslandene.

3.2.4 Sørge for en betragtelig nedgang i den nationale støtte, der fører til handelsmæssige forvridninger, samt afvikle eksportsubsidier.

— Bedre definere, hvornår og hvordan det skal være muligt at indføre eksportbegrænsende foranstaltninger og samtidig styrke hørings- og anmeldelsesprocessen. Navnlig evaluere sådanne foranstaltningers negative følger for fødevaresikkerheden i andre lande.

([5]) EUT C 132 af 3.5.2011, s. 15; EUT C 54 af 19.2.2011, s. 20.

([6]) En plan for Europa frem til 2030 – udfordringer og chancer, rapport til Herman Van Rompuy den 9. maj 2010, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/da_web.pdf.

([7]) EUT C 318 af 29.10.2011, s. 150; EUT C 248 af 25.8.2011, s. 55; EUT C 218 af 23.7.2011, s. 25; EUT C 21 af 21.1.2011, s. 15; EUT C 255 af 22.9.2010, s. 1; EUT C 128 af 18.5.2010, s. 41 og EUT C 211 af 19.8.2008, s. 82.

([8]) http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/food-for-everyone-conclusions-en.pdf

— Fjerne hindringer for eksport, transport og import af fødevarebistand af humanitær karakter i modtagerlandene og deres nabolande.

3.2.5 Sørge for at udviklingslandene drager endnu større fordele af handelsreglerne.

— Give udviklingslandene tilladelse til samt opmuntre dem til at gøre tilstrækkeligt brug af bestemmelserne om en særlig og differentieret behandling, så de lettere kan værne om deres fødevaremarkeder. Det er navnlig inden for multilaterale, regionale og bilaterale rammer nødvendigt at gøre det lettere for udviklingslandene at gøre brug af beskyttelsesforanstaltninger, så de kan agere i tilfælde af en stor stigning i importen, der kan risikere at gå ud over den lokale produktion af fødevarer.

— Sikre at udviklingslandene får bedre adgang til industrilandenes markeder til afsætning af deres landbrugsprodukter. De andre industrilande bør følge EU's eksempel og indføre et system, der svarer til initiativet: »Alt undtagen våben«, og der bør foretages en betragtelig nedsættelse af de gældende toldsatser for forarbejdede produkter fra udviklingslandene, så man kan fremme udviklingen af en lokal forarbejdningsstruktur.

— Sikre ekstra ressourcer til initiativet »Aid for Trade« (handelsrelateret bistand) for at styrke udviklingslandenes kapacitet til at handle deres fødevarer internationalt og drage fordele af denne handel. Man bør også styrke den tekniske assistance for at hjælpe udviklingslandene til at efterleve eksisterende regler og standarder på landbrugs- og fødevareområdet.

— Fremme den regionale integration samt handel og samarbejde mellem de sydlige lande gennem fremme af regionale økonomiske grupperinger. Denne proces bør bakkes op af det internationale samfund samt EU, da sidstnævnte råder over værdifulde erfaringer.

3.2.6 Udvalget ønsker, at Kommissionen tager højde for disse forslag i udarbejdelsen af meddelelsen om handel og udvikling.

3.2.7 For at fremhæve disse henstillinger og for at sikre øget opmærksomhed om udviklingssamarbejde, global solidaritet og debat om millenniumudviklingsmålene foreslår udvalget at gøre 2012 til europæisk år for »udvikling og samarbejde« (foreløbig titel). Eftersom EU og medlemsstaterne har besluttet sig for at nå disse mål inden 2015, foreslår udvalget at udnytte det europæiske år til at tilskynde borgerne i civilsamfundet samt staterne og EU til at udvikle en fælles ansvarsfølelse over for gennemførelsen af de allerede fastsatte mål og sådanne, der fastsættes i tiden efter 2015.

4. **At etablere effektive instrumenter for en mere fair konkurrence**

4.1 For så vidt angår konkurrence lider verdensordenen under alvorlige mangler. WTO beskæftiger sig kun delvist med dette spørgsmål, hvilket er utilfredsstillende. Navnlig problemer vedrørende privat monopol, misbrug af dominerende stilling og ikke-toldmæssige hindringer, der vedrører private initiativer (normer og standarder), indgår ikke i organisationens kompetenceområde. Når det gælder dumping, subsidier og statsstøtte, sker den handelsretlige fortolkning stadig ud fra retspraksis i WTO's Instans til Bilæggelse af Tvister.

4.2 Da EU ikke egenhændigt kan få bugt med verdensordenens mangler, må Unionen forsøge at præcisere gældende ret og gøre sine værdier og standarder gældende i de instrumenter, der beskytter og sikrer en loyal konkurrence gennem at:

— samarbejde med WTO's sekretariat for at konsolidere evalueringen af konkurrencebetingelserne i forbindelse med eksport under ordningen for handelspolitiske evalueringer (Trade Policy Review Mechanism, TPRM),

— opmuntre til fortsat at arbejde med den årlige rapport om barrierer for samhandel og investering,

— støtte de forskellige initiativer, der går ud på at indlemme de såkaldte Singapore-spørgsmål (investering, offentlige kontrakter, konkurrence) og insistere på forenklede handelsprocedurer inden for rammerne af en ny multilateral dagsorden. Man bør frem for alt påpege, hvor vigtigt det er med en multilateral aftale for offentlige kontrakter, der om nødvendigt støttes gennem en politik, der enten præges af »gulerod« (f.eks. teknologioverførsel) eller »pisk« (begrænset adgang til offentlige kontrakter i EU),

— begrænse konkurrenceforvridningerne mellem EU's medlemsstater, når deres respektive nationale virksomheder kæmper om at komme ind på de eksterne markeder med hjælp fra en politisk harmonisering samt forsikrings- og eksportkreditfremmende tiltag og en øget integration af handelskamrene og deres repræsentationer i tredjelande. Hvis man styrker og udvider de europæiske støttecentre for SMV'erne i tredjelande (European Business Centre ([9])) og gør markedsadgangsspecialisterne (Market access teams ([10])) fuldt operationelle, vil EU således blive udstyret med effektive redskaber,

— sikre håndhævelse af den intellektuelle ejendomsret i forbindelse med WTO's aftale om intellektuel ejendomsret (TRIPS-aftalen), aftalen om bekæmpelse af forfalskning (Anti-Counterfeiting Trade Agreement – ACTA) samt bilaterale aftaler,

([9]) I Kina, Thailand, Indien og Vietnam.
([10]) EUT C 218 af 23.7.2011, s. 25.

— om nødvendigt – gøre brug af mekanismerne i WTO's Instans til Bilæggelse af Tvister (DSB) for at bidrage til styrkelsen af retspraksis i henhold til EU's visioner og værdier.

5. **Gøre handelsstøtten til en solidarisk strategi og fremme handlens sociale dimension**

5.1 Den sociale dimension i globaliseringen er et spørgsmål, man ikke kan se bort fra, og bør på sigt sættes til forhandling i de multilaterale fora og navnlig i WTO. ILO bør straks få observatørstatus i WTO, og EU bør fortsætte sin indsats for at overbevise de lande, der stadig modsætter sig dette. ILO bør desuden gradvist inddrages i WTO-medlemslandenes ordning for handelspolitiske evalueringer ved at bidrage til de pågældende landes socialpolitikker.

5.2 EØSU bekræfter, at Europa har en konstruktiv erfaring med at tage højde for den sociale dimension i handlen, hvilket kan udgøre en konkret reference på internationalt plan uden at føre til kritik om skjult protektionisme. Udvalget bestræber sig således løbende på i enhver handelsaftale at få indført bestemmelser om »bæredygtig udvikling« og herunder også om den sociale dimension samt sikre hensyntagen til ILO's grundlæggende konventioner i det sociale kapitel, erfaringerne med krydsoverensstemmelse i den generelle præferenceordning (GSP) og Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen.

5.3 Foruden denne seneste udvikling bliver der også gjort brug af konsekvensanalyser, der sammen med en revideret metode gør det nemmere at foregribe konsekvenserne for beskæftigelsen og bedre forberede ledsageforanstaltningerne ([11]). EØSU lægger særligt vægt på oprettelsen af overvågningsudvalg i henhold til de handelsaftaler, EU har indgået, og som sikrer overvågning af den sociale og miljømæssige dimension i disse.

5.4 Unionen og medlemsstaterne bør fortsætte deres finansielle engagement for at fremme gennemførelsen af ILO's otte grundlæggende konventioner, samtidig med at man holder sig for øje, at denne mekanisme ikke med ét kan rydde samtlige problemer med konkurrenceevne og beskæftigelse i Europa af vejen. Derudover vil en opfølgning af ILO's initiativ til at etablere et grundlag for social beskyttelse og støtte programmerne til fordel for anstændigt arbejde give nye muligheder for at skabe en forbindelse mellem handel og beskæftigelse. EØSU forventer, at G20 i samarbejde med IMF og Verdensbanken ser nærmere på de mulige finansieringsmetoder for dette universelle, grundlæggende socialsikringssystem.

([11]) EUT C 218 af 23.7.2011, s. 19.

5.5 EU bør udnytte de sektorielle sociale dialoger i konsekvensanalyserne, når der skal udarbejdes tilpasningsmekanismer som reaktion på konsekvenserne af de handelsmæssige valg. EU bør samtidig sørge for en tydelig indarbejdning af Lissabontraktatens horisontale, sociale klausul ([12]) i handelspolitikken. Under forhandlingerne om de kommende finansielle overslag bør Den Europæiske Socialfond bevares og fokusere på spørgsmål om industrielle omstillingsprocesser forbundet med omlægninger og omstruktureringer. Betingelserne for adgangen til Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen (»Globaliseringsfonden«) bør lempes, så man kan tilgodese så mange af de arbejdstagere som muligt, der er blevet ofre for udviklingen ikke blot i industrien men også i landbruget. Fonden kan også fremme det sociale eksperiment.

5.6 EØSU anbefaler, at man i kapitlet om bæredygtig udvikling i aftalerne indarbejder menneskerettighedsaspektet, samt at man koordinerer ledsageforanstaltningerne i aftalen med det europæiske instrument for demokrati og menneskerettigheder (EIDHR). En strammere håndhævelse af FN's overordnede principper vil bidrage til gennemførelsen af EU's målsætninger i konkrete spørgsmål vedrørende menneskerettighederne. I overensstemmelse med Kommissionens meddelelse om virksomhedernes sociale ansvar (oktober 2013 ([13])) er disse principper et vigtigt led i handel og udvikling.

6. **At konkretisere de miljømæssige forpligtelser i handelspolitikken**

6.1 Forhandlingerne om miljøprodukter og -tjenester inden for Doha-runden kan bidrage til EU's målsætninger om, at adgangen til klimavenlige varer og teknologier bliver forbedret. For et stort antal produkter, især for så vidt angår vedvarende energi, er toldskrankerne imidlertid lave eller moderate, hvorimod de ikke-toldmæssige barrierer er en alvorlig bremse for deres udbredelse. EØSU støtter et helt nyt forslag fra Kommissionen, der går ud på at sikre WTO en tidlig og individuel aftale om handel med miljøprodukter og -tjenester, som integrerer de toldmæssige og ikke-toldmæssige aspekter i beskyttelsen.

6.2 Hvis EU skal kunne udvikle en grøn økonomi i den globale konkurrence og bevare sin førerrolle på området, bør det i egen og klimaets interesse fastholde sit ambitiøse mål om nedbringelse af drivhusgasemissioner på 80 % inden 2050 med delmål på 40 % i perioden mellem 2020 og 2030. Udvalget foreslår, at der udvikles konsekvensanalyser (konkurrence, beskæftigelse, miljø), og at der afholdes offentlige debatter som forberedelse på overgangen mellem 2020 og 2050, og for at gøre prognoserne for de økonomiske aktører og borgerne sikrere.

([12]) Udtalelse CESE: Styrkelse af samhørigheden og samordningen i EU på det sociale område (endnu ikke offentliggjort i EUT).

([13]) KOM(2011) 681 endelig, Kommissionens meddelelse om En ny EU-strategi 2011-2014 for virksomhedernes sociale ansvar.

6.3 Fastlæggelsen af dette delmål skal ledsages af lovgivnings- og beskatningsmæssige foranstaltninger, der fremmer ekstra investeringer i forskning og udvikling af rene teknologier. Anvendelse af udligning af forskelle mellem parter og ikkeparter til klimaforpligtelserne bør udelukkende begrænses til nogle få tilfælde, hvor der er konstateret tab af konkurrenceevne og kulstofudflytning, og i henhold til WTO's regler, jf. Kommissionens analyse ([14]).

6.4 Da initiativerne til oprettelse af emissionshandelsordninger forekommer langsomme og usikre, løber EU-medlemsstaterne en risiko for i endnu nogle år at høre til de få lande, som sætter en pris på CO_2. På baggrund af den risiko for kulstofudflytning, som visse sektorer i Europa, der falder ind under Kommissionens ordning for handel med emissioner (EU ETS), konfronteres med, anbefaler udvalget også udover de nuværende gratis udledningsrettigheder at foretage betydeligt større langsigtede investeringer i en kulstoffattig økonomi og at skabe et tillidvækkende og stabilt system til fremme af innovation, forskning og udvikling inden for rene teknologier, som endnu ikke kan markedsføres.

6.5 På transportområdet støtter EØSU godkendelsen af målsætningerne om en emissionsreduktion på 10 % for luftfarten og på mindst 20 % for søfarten som fastsat i FN's klimakonvention. Beslutningen om at fordele byrderne ved reduktionsbestræbelserne gælder også for transportsektoren, da luftfarten fra 2012 gradvist vil blive omfattet af EU ETS. Et europæisk initiativ til fastlæggelse af energieffektivitetsmål inden for søtransport på åbent hav kunne være en hjælp i disse bestræbelser.

6.6 For så vidt angår bæredygtighedsvurderinger gentager EØSU sine henstillinger om at revidere den nuværende ordning som fremsat i en tidligere udtalelse ([15]). Man bør navnlig forbedre informationen om handelspolitikkernes miljømæssige konsekvenser gennem en tættere inddragelse af sekretariaterne for de multilaterale miljøaftaler.

6.7 Hvis et initiativ om standardisering og mærkning for miljø og bæredygtig udvikling skal forblive i den private sektor og ikke foregå centralt inden for EU, vil det være oplagt at etablere en fælles ramme for måling og evaluering, som Kommissionen eller et specielt oprettet agentur kunne få ansvaret for.

Bruxelles, den 7. december 2011

Staffan NILSSON

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

([14]) Handel som redskab til vækst (foreligger kun på engelsk) SEK(2010) 269 http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2010/november/tradoc_146940.pdf.

([15]) EUT C 218 af 23.7.2011, s. 19.